

МАЙБУТНІ ПОДІЇ ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІНСЬКОГО ТА ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

Майбутні події вже давно стали об'єктом обліку (наприклад доходи і витрати майбутніх періодів, забезпечення майбутніх витрат і платежів) та контролю (аудит резервів). Проте в жодному дослідженні ми не можемо отримати відповіді на питання: яким чином підтверджується достовірність проведених розрахунків щодо майбутніх подій. Адже елементарне визнання активів потребує впевненості в тому, що актив принесе користь в майбутньому протягом терміну, обраного строком використання.

Вказане питання має актуальність в світлі нових подій в обліковій практиці України, пов'язаних з імплементацією Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року, яка встановлює нові умови складання, подання та оприлюднення фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності, а також новий порядок визнання та оцінки певних видів активів та зобов'язань, доходів та витрат [1]. Директива свідчить, що «творчий» підхід до звітності зумовлюється не лише обліковою політикою, але й «вмінням» прогнозувати. Статтю 19 Директиви підприємства зобов'язують подавати звіт про управління, в якому слід розкривати ймовірні перспективи подальшого розвитку компанії. В основі прогнозів має лежати розумне судження керівництва підприємства і, в деяких випадках, інформація, підготовлених незалежними експертами.

Прогнозування діяльності є елементом управлінської бухгалтерії. До управлінського обліку в науці і практиці склалось відношення як до цілком конфіденційної інформації про підприємство, яка може бути комерційною таємницею. Бюджетуванням, плануванням займаються окремі підрозділи чи фахівці на підприємствах, які використовують дані фінансового обліку лише як базу для своїх розрахунків. В той же час складання фінансової звітності є підсумком роботи бухгалтерів, які у вітчизняній практиці не в повній мірі приймають до уваги стратегії діяльності підприємства, плани продажу, cash flow.

Процес звітування спирається на запис подій, які відбулися, але ці минулі події та їх запис дуже залежить від нашої інтерпретації майбутніх подій, що відбуваються або не відбуваються. Кожне нарахування та відстрочка більшою чи меншою мірою залежать від майбутніх подій [2]. Навіть обчислення амортизації залежить від майбутніх подій щодо терміну використання активів та очікуваної вартості майна. Методикою обліку передбачено, що вартість активу відшкодується за сприятливих майбутніх подій. Але ці майбутні події ніде не фіксувались в бухгалтерії, хоча є підставою для прийняття рішень.

Наші дослідження стандартів обліку показали, що тільки в МСБО 37 щодо забезпечень міститься рекомендації по врахуванню майбутніх подій для відображення показників звітності. Зокрема, пропонують три методи врахування ймовірності настання майбутніх подій для визначення суми, яка підлягає відображенню як забезпечення. Згідно першого методу зобов'язання буде

оцінюватись на підставі врахування всіх можливих прогнозованих результатів (позитивних і негативних) і ймовірності їх настання. Другий метод – середнє значення діапазону - враховує тільки позитивні результати і ймовірність їх настання, середня ймовірність порівнюється з негативними прогнозами. Третій метод використовується при оцінці окремого зобов'язання. Приймаються до уваги всі можливі результати майбутнього і обирається один найімовірніший. В теорії обліку ці підходи до оцінки майбутніх подій отримали назви модальної концепції [2]. Причому вся відповідальність за проведений аналіз, прогнозування і висловлювання професійного судження лежить на фахівцеві з МСФЗ або незалежному залученому експертові.

Базою для вказаних вище розрахунків мають бути сценарії розвитку подій на підприємстві, їх результат (позитивний і негативний) та ймовірність настання кожного з результатів. Зрозуміло, що такі розрахунки можуть проводити тільки великі підприємства. Але повнота розкриття інформації про прогнозування подій, їх ймовірність в українській практиці не проводилась.

Звіт про управління є важливими елементами фінансової звітності в країнах ЄС. Ця інформація не обмежується фінансовими аспектами виробничо-господарської діяльності підприємства, включає в себе аналіз екологічних та соціальних аспектів діяльності, необхідних для розуміння розвитку, результативності підприємства. Звіт про управління лише частково покриває інформаційні потреби, не дає можливості пересвідчитись у достовірності зроблених прогнозів.

Ймовірнісний характер майбутніх подій, безсумнівно, є головною проблемою майбутніх подій та їх впливу на визнання теперішніх. Викладені нами факти вказують на важливість аналізу управлінської звітності перед формуванням повного пакету фінансової. Таким чином управлінська звітність про прогнози діяльності підприємств, що становить суспільний інтерес, є підставою для формування показників фінансової звітності, а отже повинна підлягати перевірці на її об'єктивність та правдивість.

Список використаної літератури:

1. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року / неофіційний переклад аудиторської палати України / [сайт. – Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/event/771-direktiva-2013-34-esevropejskogo-parlamentu-ta-radi-vid-26-kvitnya-2014-rneofitsijnij-pereklad>.
2. *Account theory: conceptual issues in a Political and Economic Environment* / Harry I. Wolk, James L. Dodd, John J. Rozycki . - SAGE Publications, Incorporated, 2016 - 672 p.